

Ett samhälle byggt på trygghet & tillit

Vänersborgs kommun

Budget/Mål och resursplan 2023 - 2025

Förslag till kommunstyrelsen 2022 06 08

Följande förslag till mål- och resursplan för 2023 - 2025 är upprättad av Kristdemokraterna.

Vi yrkar att kommunfullmäktige ställer sig bakom bifogat förslag och kompletteringar till budget/mål- och resursplan.

Marie-Louise Bäckman
Gruppledare Kristdemokraterna Vänersborg
2022-05-29

Inledning

Kristdemokraterna (KD) vill ta ytterligare steg för att TILLSAMMANS göra Vänersborgs kommun mer attraktiv, trygg och hållbar.

KD tror på engagemanget för Vänersborgs bästa och vill att framtidstro, optimism och entreprenörsanda ska prägla människors syn på vår kommun. Ökad delaktighet och inflytande över den egna vardagen stärker tron på framtiden.

Den gemensamt finansierade välfärden ska omfatta alla och ska öka tryggheten och livskvalitén. Vi vill att barn i Vänersborg ska få en bra start i livet och bästa möjliga välfärd under hela livet.

För att lyckas med våra gemensamma utmaningar krävs en stark tro på vår kommuns möjligheter, våra anställdas kraft, ett starkt civilsamhälle samt ett livskraftigt näringsliv.

Budgetprocessen

Nämnderna har under våren fått besked om ramar beräknade på kända ekonomiska förutsättningar. Nämnderna har därefter inkommit med budget och MRP för sin respektive nämnd.

Våra prioriteringar och förslag bygger på det som framkommit under överläggningarna med nämnderna samt de politiska avvägningar som vi gör

Visioner och långsiktiga mål

Visionen för Vänersborgs kommun fastställdes 2013. Vi håller fast vid denna vision.

Vänersborgs kommun – attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet.

De långsiktiga målen / inriktningsmålen för kommunen fastställdes av kommunfullmäktige i oktober 2019. Normalt ska dessa gälla under åren 2021-2024.

KD föreslår att de delvis ändras till att bli lite mer mål än "riktning". Förvaltningarna får utgå utifrån målen och föreslå riktning och färdväg utifrån målen.

I Vänersborgs kommun

- ***förvaltar vi våra tillgångar väl och har en sund ekonomi***
- ***har vi alla jämställda och jämlika förutsättningar att påverka våra liv***
- ***uppnår barn och unga goda skolresultat och fullföljer sina studier***
- ***gör vi det enkelt att etablera och driva företag***
- ***har vi en god service och hög effektivitet***

– ***lämnar vi över vår natur och miljö till nästa generation i ett hållbart skick***

Finansiella mål

- Årets resultat ska uppgå till två procent av skatter och generella statsbidrag
- Soliditeten ska förbättras med en procentenhet årligen
- Årets investeringar ska finansieras inom ramen för avskrivningar och årets resultat
- Vänersborgs kommun ska ha god betalningsberedskap och en kassalikviditet som uppgår till minst 50 procent av kortfristiga skulder
- Ekonomisk försiktighet ska präglå kommunens verksamheter
- Kärnverksamheterna i kommunen ska värnas i första hand

Målen ska följas upp med mätning och indikatorer samt redovisas i delårsrapporter och årsbokslut.

Utmaningar och politisk inriktning för budgetåret 2023 och planperioden

Vänersborg är en fantastisk kommun att bo i, men det finns också utmaningar som behöver lösas.

Under en följd av år har underhållsbehovet för våra fastigheter, gator och vägar vuxit i en omfattning, som om inte det åtgärdas, blir en kapitalförstöring som belastar framtida generationer. Detta är vare sig hållbart eller ett gott förvaltarskap.

Kommunen behöver medverka till en fortsatt positiv utveckling av olika näringslivsfrågor som berör företagen i kommunen. Företagen behöver bra villkor för att uppfatta kommunen som en intressant etableringsort. Fler invånare ska få möjlighet till arbete och färre behöver leva på bidrag.

Grunden för välfärden är att många har ett arbete att gå till för att skapa mervärden och skatteintäkter.

Skola och förskola behöver stärkas för att än bättre möta barn och ungas behov. De äldre ska ha trygghet i omsorg och boende.

Leva och bo i Vänersborg

Glädjande är att vi har många nya bostads- och hyresrätter centralt i Vänersborg och att det finns villatomter i vår planering runt våra stationssamhällen.

KD ser gärna att det blir lättare att få väl genomarbetade tillstånd att bygga nära Vänern och vid våra småsjöar och vattendrag.

Gammal som ung, ska kunna välja sitt boende. KD ser gärna billigare hyresrätter för ungdomar och gärna fler trygghetsboende för äldre i kommunen.

Underlätta boende på landsbygden och i de mindre tätorterna

Vänersborg ska ha en levande landsbygd. Vi ser gärna regelverk som underlättar företagande och boende i de mindre tätorterna och att vägar och kommunikationer ger möjlighet för personer att bo i mindre tätorter och på landsbygden.

Det finns stora behov av att snabbt bygga ut E45 till 2+1 väg, allra helst till 2+2 väg. Den är idag olycksdrabbad och kommunen behöver fortsatt påverka Trafikverket för att vi så snabbt som möjligt får ta del av kommande väginvesteringar. Likaså behöver det mindre vägnätet i kommunen förbättras.

Regionen har skapat förutsättningar för fler tågstopp i kommunen, bland annat i Brålanda och Frändefors. Detta blir en viktig förutsättning för ökad bosättning i dessa delar av kommunen. Kommunens investeringar i Brålanda och senare Frändefors ska prioriteras när statliga och regionala beslut är på plats.

Vi vill se att Västtågen Göteborg – Vänersborg vänder i Vargön så att Vargöbornas möjligheter att pendla till Göteborg förbättras. I Vargön bor 6000 personer som idag saknar bra kommunikationer för att till exempel arbetspendla till Göteborg.

Vargön växer och det står idag klart att en planskild korsning till järnvägen behöver byggas. KD vill starta ett målmedvetet arbete i frågan med sikte på att få till en lösning inom 10 år.

Arbete istället för bidrag

Många unga och nyanlända i Vänersborg saknar ett arbete. Det är inte ovanligt att det kan ta upp till åtta år för att uppnå egenförsörjning för en nyanländ vilket är alldeles för lång tid och det kan leda till utanförskap.

Vi vill se att vi ständigt har siktet på att förbättra integrationen och ta tillvara den kompetens som finns inom Vänersborgs kommun. Kunskaper i svenska språket är en viktig förutsättning för att få ett arbete. Civilsamhället har en stor och viktig funktion i sitt arbete med nyanlända.

Vi ser gärna att kommunen medverkar till att inrätta instegsjobb som inte finns idag. Målet är att alla ska kunna ha ett arbete och bidra till sin försörjning istället för att vara beroende av försörjningsstöd.

Snyggt och tryggt

Vänersborg har en mycket fin miljö med parker och friluftsområden. Inte många kommuner kan visa upp något som liknar Skräcklan, Dalbostigen och Vänerkusten. Våra platåberg Halle- och Hunneberg har blivit naturskyddsområden och är fantastiskt fina rekreationsområden för såväl yngre som äldre.

Kommunen har många områden nära vatten där verksamhet kan utvecklas mer, exempelvis Sanden, småbåtshamnen och området vid gamla hamnkanalen.

Det ska kännas tryggt att vistas ute överallt, både i centrum, bostadsområden, parker och motionsspår. Belysning och miljön i övrigt ska anpassas så det motverkar försök till ofredande eller till överfall.

Utsattheten för brott har ökat. Samtidigt är polisens närvaro begränsad. Kameraövervakning skulle i vissa fall behövas för dels i avskräckande syfte men också för utredning av vad som hänt och som underlag för det förebyggande arbetet. Tyvärr är polisens resurser för begränsade för att de ska klara av att övervaka detta. Kommunen bör dock fortsatt utreda och trycka på för en realisering.

För att kommunens medborgarlöfte, tillsammans med polisen, ska uppfyllas behöver fler närvarande och synliga poliser i vår kommun prioriteras.

För att öka tryggheten i vår kommun behövs cityvårdar/trygghetsvårdar i samarbete med frivilliga, polis och räddningstjänst ute i samhället.

Trygghet skapas när sammanhållningen och "Vi-känslan" i ett samhälle blir större, starkare och omfattar alla. Civilsamhället med alla våra föreningar är viktiga aktörer för att åstadkomma detta och KD vill verka för att samarbetet mellan vår kommun och civilsamhället stärks.

Även kommuninvånare som inte är med i någon förening ska få känna glädjen av delaktighet och vara en del i samhället för att motverka segregation. Att arbeta systematiskt med medborgardialoger i ledning och styrning, framförallt i komplexa samhällsutmaningar, är ett arbetssätt KD vill verka för. Vi behöver arbeta förebyggande där det finns risk för hot och hat mellan grupper eller enskilda personer. Vi ska känna oss trygga med att vara olika.

Tryggheten i Vänersborg ska öka, brottsligheten ska minska.

Skola med kvalitet och valfrihet

Vår kommun ska bli ännu bättre att växa upp i. Goda villkor för familjerna ger våra barn en bra start i livet. Genom att satsa på de minsta bygger vi ett gott samhälle och en bättre framtid för oss alla. Tidiga insatser i förskola och de första skolåren gynnar utvecklingen senare under skolgången.

Vår tids kanske viktigaste utmaning är att barn och unga ska få en god uppväxt. Kristdemokraterna vill förbättra kvaliteten i förskolan. Barnets behov och rättigheter ska utgöra grunden. Målet för förskolan bör vara att möta varje barns behov av trygg omsorg, stimulans, lek, gemenskap och utveckling. Målet för oss är att föräldrarna ska kunna välja den omsorg som är bäst för deras barn, att det finns olika barnomsorgsformer samt att all barnomsorg håller hög kvalitet.

Språkkunskaper grundläggs tidigt. Att tala och förstå ett språks alla nyanser är oundgängligt för en fullödlig delaktighet i samhälle och arbetsliv. Det finns studier som visar att barn med icke svenskspråkig bakgrund har större svårigheter att ta till sig undervisningen i skolan om de inte gått i svenskspråkig förskola. För att inte riskera att stora grupper ska växa upp utan tillräckliga kunskaper i svenska språket vill vi se en barnomsorg på deltid, för barn från tre år som sällan eller aldrig möter det svenska språket för att främja barnets språkutveckling. **En barndom går inte i repris.**

Vänersborg ska erbjuda en skola där varje barn får utvecklas utifrån sina egna förutsättningar. Vi ska ge barn som far illa den hjälp de behöver.

Alltför många elever uppnår inte kunskapsmålen. Det behövs fler behöriga lärare och möjlighet till mindre grupper. Fler elever ska få möjlighet att lyckas i skolan.

Undervisningen i klassrummet ska präglas av ordning och reda. Lärarna ska känna tryggheten att agera med stöd från kommunen. Lärarna ska exempelvis få avgöra när mobilen får användas i klassrummet.

Profilskolor där eleverna kan välja en profil som de är intresserade av ska finnas även i Vänersborgs kommun. Det kan exempelvis vara med naturvetenskap, musikinriktning eller idrott. Skolan ska ge bra kvalitet och valfrihet med lika möjligheter för alla.

Skolan ska bilda för livet, inte bara för arbetslivet.

Gymnasieskola/Kunskapsförbundet Väst

KFV:s gymnasieskolor ska erbjuda våra elever ett brett programutbud. Önskvärt är att organisationen är så dynamisk att elevernas förstahandsval kan tillgodoses. Målet är att eleverna lämnar gymnasiet med godkända betyg och examen.

Kunskapsförbundet måste långsiktigt få starkare och stabilare ekonomiska förutsättningar för att kunna utföra sitt uppdrag att ge varje elev möjlighet att utvecklas och skaffa sig de kunskaper som behövs för att förverkliga sina drömmar.

Kunskapsförbundet tillhandahåller vuxenutbildning på uppdrag av kommunen. Vuxenutbildning och SFI-utbildning är viktiga för att stärka framtida egenförsörjning.

Omsorg om äldre

Vi vill att alla ska kunna leva ett aktivt liv utifrån sina egna förutsättningar och med inflytande över den egna vardagen. KD vill att äldre får känna trygghet fler möjligheter att välja inom omvårdnaden. Det kan handla om att välja äldreboende eller att kunna påverka vilka tider hemtjänstpersonalen kommer. Ett stärkt anhörigstöd behövs till de som vårdar anhöriga i hemmet. Insatser som görs av familj, vänner, kyrkor och andra ideella krafter är viktiga och kan fylla människors behov av närhet och gemenskap.

Vår tids gissel är ofrivillig ensamhet bland våra äldre.

Ensamheten påverkar inte bara den psykiska hälsan negativt, utan även den fysiska. Den innebär bland annat ökad risk för kärlekskramp, hjärtinfarkt, stroke och demens. Utöver det mänskliga lidande som detta innebär, så leder det till stora samhällsekonomiska kostnader. Att inte göra något åt detta kostar också. Vi behöver skapa förutsättningar för gemenskap.

Biståndsbedömda och anpassade särskilda boenden där avancerad hemsjukvård kan bedrivas på bästa sätt är ett bra komplement i verksamheten. Västra Götalandsregionen stärker till viss del den medicinska insatsen i den kommunala äldreboenden. Detta innebär ett viktigt steg för ökad trygghet för våra äldre.

Samhället ska ställa höga krav på en trygg och en värdig äldreomsorg. Personalen ska ha goda arbetsvillkor och kunna ge den hjälp som behövs. Det ska serveras bra mat och finnas tid för en stunds gemenskap vid middagsbordet.

Kristdemokraterna skrev en motion 2018 om Ung Omsorg i äldreboenden som innebär aktiviteter med de äldre. Med ungdomlig energi vill vi finnas där för att äldre med funktionsnedsättningar ska kunna ha en meningsfull fritid och social samvaro. Unga deltar vid promenader med rullstolsburna äldre i solen, läser högt ur dagens tidning, spelar spel eller bara umgås ihop över en fika. Motionen

avslags på grund av ekonomi, men vi tror fortfarande att det ger guldkant i tillvaron för de äldre och erfarenheter till de yngre. Färgelanda har haft Ung Omsorg i flera år och har positiva erfarenheter.

Vänersborg ska ha minst en Silviahemscertifierad arbetsplats. Det innebär att alla medarbetare vid en vård- och omsorgsenhet har fått en grundutbildning i demenskunskap. Arbetsledare har utbildats i teamarbete och minst två undersköterskor per avdelning har fått reflektionsledarutbildning.

Omsorg - om individer och familjer

Socialtjänsten har en viktig uppgift att trygga vård och omsorg för familjer och individer i behov av stöd. Vi ska ge barn och ungdomar som far illa det stöd och den hjälp de behöver och satsa ännu mer på att förbereda ungdomar för studier och arbetsliv, jobbready.

Vi ser med stor oro på det ökande våldet i nära relationer och vill arbeta för ett ännu starkare samarbete mellan kommunen, regionen och staten för att skydda utsatta individer.

Vård av personer med funktionsvariationer som behöver extra resurser bör ske i kommunen, dels med hänsyn till individen och dels för att undvika kostsamma externa placeringar.

Vid hemlöshet används av tradition ofta den så kallade trappstegsmodellen eller boendetrappan. Den hemlöse personen måste kvalificera sig steg för steg via tillfälliga boende och träningslägenheter, för att längst upp i trappan få ett eget hyreskontrakt. Ytterst få klarar sig hela vägen upp till toppen av boendetrappan.

Bostad Först är en evidensbaserad metod vid hemlöshet. Metoden utgår från att en egen bostad är en grundläggande mänsklig rättighet och att människor behöver ett tryggt boende för att kunna göra något åt sina livsproblem. Kraven på en "bostadsförstare" är desamma som på alla andra hyresgäster: att inte störa grannarna, betala hyran och hålla lägenheten i bra skick. Det ställs däremot inga krav på att man ska vara alkohol- eller drogfri för att få hyreskontraktet. Stödinsatserna som är kopplade till *Bostad Först* är individanpassade och fokuserar på skademinimering och återhämtning från ett liv i hemlöshet. Genom motiverande samtal och andra metoder ges verktyg till en trygg och meningsfull tillvaro och för att begränsa konsumtion av alkohol och droger samt effekten av psykisk ohälsa. Stödet ska finnas under så lång tid som personen själv vill och behöver.

Det växande försörjningsstödet har till stor del sin grund i en problematik som ligger utanför kommunens kontroll, och där staten har ett stort ansvar. Vänersborgs kommun behöver påtala och uppvakta staten för att få kompensation för de extrakostnader som förändringarna inom arbetsförmedlingen, försäkringskassan och migrationsboendet i kommunen medför.

Vi vill se ett ökat fokus på ett förebyggande arbetssätt där vi satsar oss ur de utmaningar vi har istället för att dra ner på allt och därefter blir tvungna att göra stora insatser i ett senare skede.

Genom att satsa på Mini-Maria arbeta kommunen förebyggande för att ungdomar med drogproblematik ska komma ur sitt beroende. Satsningar av typen "Remöblera" innebär att fler som i dagsläget uppbär försörjningsstöd kan bli förberedda för ett värdigt liv i självförsörjning.

För oss Kristdemokrater är det grundläggande att stärka människors förutsättningar att vara med i samhällsgemenskapen och att motgiftet för segregation och utanförskap just är att känna en grundläggande gemenskap i samhället trots olikheter.

Kultur och fritidsverksamhet

Vänersborg har en omfattande kultur- och fritidsverksamhet, där föreningarna utför en viktig ideell insats, många gånger i samarbete med kommunens kultur- och fritidsnämnd. Barn och ungdomar som utövar idrott mår bra av det och har lättare att tillgodogöra sig undervisning i skolan.

Vi kristdemokrater menar att ett aktivt civilsamhälle är en förutsättning för ett livskraftigt och hållbart samhälle. Engagemang i föreningar, frivilligorganisationer och samfund medför demokratisk fostran och bidrar till ett personligt ansvarstagande längre fram i livet. Det civila samhället är en mötesplats där sociala kontakter skapas och utvecklas, både inom och mellan generationer.

Kultur- och fritid är till största del inte lagstyrd, det är därmed upp till varje kommun att avgöra i vilken grad man vill erbjuda och tillhandahålla anläggningar, föreningsbidrag eller bidra med andra insatser.

Vi kristdemokrater anser att Musik- och kulturskolan ska vara en prioriterad del i kommunens barn- och ungdomsverksamhet. Fler än idag ska nås av verksamheten. Det målet kan nås om verksamheten görs avgiftsfri.

Bibliotek är en lagstyrd verksamhet. KD anser den vara av stor betydelse för en sund samhällsutveckling.

KD ser med förväntan fram emot att huvudbibliotekets renovering ska bli klar. Timjan, mötesplats för ung kultur, kommer att få förbättrade möjligheter att ge barn och ungdomar kulturella upplevelser efter renoveringen. Barn- och unga som läser och deltar i kulturella verksamheter blir ofta mer aktiva i att engagera sig för samhället när de blir vuxna. Barns rätt till kultur är lagstadgad enligt Barnkonventionen.

En stor utmaning för kommunen är det stora behovet av oplanerat underhåll av idrottshallar och andra anläggningar av likande karaktär. Oplanerat underhåll medför ökade driftskostnader i form av höjda hyror utan att öka intäkten.

Underhåll är nödvändigt för att komma ifatt tidigare besparingar inom planerat underhåll. Att inte göra något blir kostsamt för kommunen på lite längre sikt. Det har hänt att man får riva fastigheter långt innan normal livslängd uppnåtts och istället fått bygga nytt för betydande belopp. Kommunen sparar genom att låta kommande generationer ta kostanden. Det är inte hållbart.

Vänersborgs badanläggningar är gamla och börjar bli slitna. Det är viktigt att ha fungerande anläggningar. Dels för att kunna bedriva lagstadgad simundervisning för skolbarn inom kommunen. Dels för att föreningar och kommuninvånare ska få tillgång till lämpliga anläggningar året runt.

KD anser att det är viktigt att så många som möjligt får goda simkunskaper innan de lämnar grundskolan och att dessa färdigheter sen kan rädda liv och även bli till glädje i bl.a. kommunens badanläggningar hela livet. KD anser att Hallevibadet ska finnas kvar och att en ny modern simhall byggs på dess nuvarande plats.

Vänersborgs kommuns invånare ska trivas med att bo här. De ska känna sig hemma och önskade, de ska kunna utvecklas under hela livet. Det förutsätter att civilsamhälle och kommun samarbetar och tillsammans ger goda förutsättningar för att så kan ske.

KD vill

- införa avgiftsfri Musik- och kulturskola
- investera i badanläggningar, bl.a. ny simhall i Vargön
- att kommunen ska vara goda förvaltare av befintliga anläggningar och minska pågående kapitalförstöring
- ge goda förutsättningar till civilsamhälle till att vara en stark kraft för ökad hälsa och samhällsgemenskap för unga som äldre

Lättare att få lov att bygga

Det behöver bli enklare och lättare att få bygglov i Vänersborg. Att digitalisera äldre detaljplaner är en viktig åtgärd för att snabba upp bygglovsprocessen. På sikt borde det gå att få ”bygglov över disk” för fler ärenden än idag, det vill säga betydligt kortare handläggningstider. Det skulle innebära nöjdare kunder, företagare och invånare, och därmed även skapa en attraktiv arbetsplats på förvaltningen.

En utveckling av Karta-GIS-verksamheten skulle innebära snabbare hantering och ökad servicegrad till såväl kommuninvånare, företag, organisationer som kommunala förvaltningar. Snabbt kan man se vilka förutsättningarna är och hur slutresultatet ser ut och hur det påverkar omgivningen.

Gator och vägar

Underhållet av nuvarande gator samt Gång- och Cykelvägar (GC-vägar) är eftersatt. I nuläget anser KD att det är befogat att prioritera ett bättre underhåll än anläggning av nya stråk.

En samlad kartläggning av bristerna i trafiksäkerhet och underhåll på både kommunala gator och statliga vägar i Vänersborgs kommun vore önskvärd. Detta kan sedan ligga till grund för samråd med Trafikverket och regionen för de regionala och nationella trafikplanerna.

Att inte underhålla våra gator och vägar ger en kapitalförstöring på lite sikt, dvs vi skjuter kostnader till framtida generationer när vi inte budgeterar för ett rimligt underhåll på våra gator och vägar. Att ”rädda” förstörda gator är dyrare än att underhålla i tid.

Samhällsbyggnadsnämnden har i dagsläget 4 miljoner kronor i vägunderhåll som bara räcker till akutunderhåll. Nämnden behöver 13 miljoner extra per år fram till och med år 2027. Sammanlagt 17 milj per år i fem år för att sedan gå ner till 7 milj/år, dvs 4+7 miljoner ➔ 11 miljoner per år 2028 och framåt.

KD anser att för ett hållbart samhälle måste kommunen ta sitt ansvar idag och inte skjuta det framför sig till kommande generationer, och det till en högre kostnad än idag.

Miljö och återvinning

Vi måste värna om en ren och fin kommun utan nedskräpning och klotter. En nollvision mot nedskräpning behövs med omedelbara insatser. Större delen av ansvaret ligger på oss medborgare att se till att vi har det rent och snyggt i vår närmiljö. Det är inte bara en trivsselfaktor utan även en miljöfråga. Kommunen ska se till att det finns bra förutsättningar för detta. Kommunens renhållning, återvinning, städning och klottersanering ska inte bara vara bra och effektiv, den ska även uppfattas som tillgänglig och lättanvänd av kommunens invånare.

Ett problem som tilltagit är nedskräpningen vid återvinningstationerna. Det är inte kommunen som äger dessa stationer men alla inblandade behöver ta ett större ansvar för att skapa en bättre miljö vid dessa stationer.

Kommunens kretsloppspark Torpa för återvinning (ÅVC) har varit igång ett tag. Systemet med passerkort vid ÅVC är avsett för att begränsa missbruk från företag. KD tror dock restriktiviteten kan medverka till ökad allmän nedskräpning. Fyra avgiftsfria besök för privatpersoner är för få. Den bör tas bort helt. All återvinning ska uppmuntras och vi vill inte se att det skräpas ner i naturen på grund av att det kostar pengar att lämna skräp och avfall vid kretsloppsparken.

KD anser att återvinning är en viktig del i ett hållbart samhälle.

Fastighetsunderhåll och investeringar

Underhållet av både fastigheter och gator har under en lång tid varit eftersatt. Bättre framförhållning och ekonomisk planering för ett långsiktigt underhåll behövs. Det är inte god ekonomi att avstå från planerat underhåll och därmed skjuta kostanden till tidigare lagda nyinvesteringar som framtiden betalar.

Investeringsplanen i kommunen framöver är ansträngd. Nämnderna behöver se över sina möjligheter att finansiera ökade hyror och kapitalkostnader som följer av önskade investeringar.

Idrottshusets B-hus är ett exempel där uppskjutet underhåll gjort att bygganden inte längre går att rätta med normalt underhåll utan är nu i stort behov av en större ombyggnad. Investeringen behöver projekteras med en byggstart från 2024.

För att finansiera behovet av planerat underhåll på gator och GC-vägar, anser KD att föreslagna investeringar i nya GC-vägar flyttas till 2025 och framåt. Man måste ta hand om det man har innan man utökar.

Personal

Kommunen har ca 3100 årsarbetare anställda. De ger av sin tid och energi genom att arbeta med vitala uppgifter inom skola, omsorg, samhällsbyggnad, kultur och fritid, förvaltning eller andra viktiga uppgifter. Vår personal måste ha goda anställningsvillkor och förutsättningar att trivas och utvecklas på arbetsplatsen. KD anser att vi behöver än mer ha en personcentrerad och utvecklande personalpolitik för att minska sjukskrivningar på de arbetsplatser som har höga sjukskrivningstal och likaså aktivt arbeta med att bevara där vi har låga sjukskrivningstal.

En personal som trivs, har balans i livet, och ges bra förutsättningar gör ett bra jobb som vi sen alla har glädje av. Kommunens verksamheter är grunden för ett hållbart samhälle i alla dess dimensioner.

Ekonomiska förutsättningar

Vänersborgs kommun har under lång tid haft en förhållandevis hög kommunalskatt. Av våra invånares inkomster går 22,21 kronor i skatt till kommunen efter avdrag. Jämfört med de 49 kommuner som finns i Västra Götaland ligger Vänersborg på 13:de plats. Högst har Munkedal med 23,63 kr. Lägst har Partille med 19,96 kr. Se tabell för våra närmaste grannar.

Kommun	Skattekrona	Skillnad
Trollhättan	22,36 kr	0,15 kr
Vänersborg	22,21 kr	
Uddevalla	22,16 kr	-0,05 kr
Grästorp	21,99 kr	-0,22 kr
Falköping	21,95 kr	-0,26 kr
Vara	21,77 kr	-0,44 kr
Skövde	21,61 kr	-0,60 kr
Skara	21,50 kr	-0,71 kr
Lidköping	21,26 kr	-0,95 kr

KD anser inte att höjd skatt i Vänersborg är en optimal lösning, det kan tom vara kontraproduktivt i absoluta tal. Kommunen behöver istället anpassa sin ekonomi genom bättre framförhållning, planering och bli effektivare i den kommunala förvaltningen.

Under år 2020 – 2022 har pandemin påverkat kommunen och frånvaron i våra verksamheter har varit högre än förväntat. Det har inneburit högre kostnader som delvis kompenseras i form av statliga bidrag. Framöver kan kommunen inte räkna med lika hög extra statlig ersättning.

Internationellt kommer många signaler om negativa ekonomiska konsekvenser efter pandemihanteringen och det pågående kriget i Ukraina. Ekonomiska följder vi ännu inte vet hur det kommer att påverka kommunens ekonomi.

Vänersborgs kommuns inkomster har en direkt relation av hur många av våra invånare som arbetar och betalar kommunalskatt. Befolkningsantalet behöver förändras i jämn takt för att planeringen av kommunal verksamhet ska kunna genomföras på ett bra vis.

Av kommunstyrelseförvaltningens underlag framgår befolkningsprognoser och ekonomiska förutsättningar. Vi följer SKR:s skatteprognos, inflationsprognos och övriga beräkningar.

Enligt den senaste prognosen per 28 april kommer skatteintäkterna att öka med 55 milj kr.

I MRP ingår även "Riktlinjer för god ekonomisk hushållning" som KD ställer sig bakom.

Beslut om driftsbudgetramar / ekonomiska anslag

Utifrån fastställda mål ger kommunfullmäktige nämnderna följande ramar för budgetåret 2022. Här redovisas våra prioriteringar samt justeringar i förhållande till anvisade budgetramar.

- Alla nämnder kompenseras för ökad inflation med 1,9 procent.
- Lönekostnadsökningarna budgeteras centralt på kommunstyrelsen och fördelas senare till alla nämnder.
- Nämndernas anslagsredovisningsnivåer fastställs inte i denna övergripande budget. Det åligger nämnderna att i respektive detaljbudget fördela budgetsumman till sina verksamhetsområden.

Socialnämnden tillförs 1 059 675 tkr

Budgetramen för 2022 var 1 066 611 tkr och anvisad budgetram för 2023 var 1 051 761 tkr.

Nämnden får i kompensation för höjd internränta. Budgeten utökas med 700 tkr till den nya verksamheten Mini-Maria, 500 tkr till verksamheten *Remöblera*, 714 tkr i kompensation för höjd internränta. Till försörjningsstöd avsätts 6 000 tkr

Barn- och utbildningsnämnden tillförs 897 783 tkr

Budgetramen för 2022 var 870 907 tkr och anvisad budgetram för 2023 var 885 342 tkr.

Barn- och utbildningsnämnden tillförs totalt 12 441 tkr i ramökning 2023. Det avser 2 141 tkr i kompensation för höjd internränta. För att öka 15-timmars barnens vistelsetid i förskolan till 20h/vecka, utökas ramen med 8000 tkr. Budgeten utökas med 2 300 tkr för arbetskläder till personalen inom förskola och fritidshem.

Samhällsbyggnadsnämnden tillförs 82 932 tkr

Budgetramen för 2022 var 81 855Tkr och anvisad budgetram för 2023 var 81 914 tkr.

Samhällsbyggnadsnämnden tillförs totalt 1 018 tkr i ramökning 2023. Det avser 508 tkr i kompensation för höjd internränta. För kapitalkostnader som följer av exploateringar utökas budgeten med 400 tkr och för driftskostnader till följd av investeringar i gator utökas budgeten med 110 tkr.

Kultur- och fritidsnämnden tillförs 121 215 tkr

Budgetramen för 2022 var 116 787 tkr och anvisad budgetram 2023 var 118 056 tkr.

Kultur- och fritidsnämnden tillförs totalt 3 160 tkr i ramökning 2023.

Det avser 825 tkr i kompensation för höjd internränta. Budgeten utökas med 500 tkr för ökade hyreskostnader och kapitalkostnader (Frändevi IP, gymnasiehallen, verksamhetsanpassningar, verksamhetssystem till musik- och kulturskolan och inventarier).

För att avgiftsbefria musik- och kulturskolan utökas budgeten med 1 750 tkr.

Nämnden tillförs 85 tkr för bidrag till fritidsgård för döva.

Byggnadsnämnden tillförs 18 962 tkr

Budgetramen för 2022 var 18 069 Tkr och anvisad budgetram för 2023 var 17 149 tkr.

Byggnadsnämnden s budgetram utökas med 1 813 tkr. Det avser 46 tkr i kompensation för höjd internränta. Till del av tjänst som utvecklingsledare utökas ramen med 467 tkr. Karta GIS en(1) extra tjänst, 700 tkr. Digitalisering av äldre analoga detaljplaner, en projektanställning 600 tkr.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillförs 10 104 tkr

Budget för 2022 var 9 974 tkr och anvisad budgetram för 2023 var 9 851 tkr.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens utökas med 1 453 tkr i ramhöjning 2023. Det avser 20 tkr i kompensation för höjd internränta. Till del av tjänst som utvecklingsledare utökas ramen med 233 tkr. 1 200 tkr för att kunna utföra sitt grunduppdrag och utveckla verksamheten samt för att uppnå lokala miljömål.

Överförmyndarnämnden tillförs 5 480 tkr

Budget för 2022 var 5 499 tkr och anvisad budgetram för 2023 var 5 477 tkr.

Valnämnden tillförs 698 tkr

Budget för 2022 var 1 668 tkr, val år 2022, och anvisad budgetram för 2023 var 698 tkr.

Kommunstyrelsen 432 943 tkr

Budget för år 2022 var 424 147 tkr och anvisad budgetram för 2023 var 429 295 tkr

Höjd internränta	+ 142 tkr
Fler IT-licenser	+ 1 500 tkr
Utökat verksamhetsbidrag till Vattenpalatset	+ 1 000 tkr
Medlemsavgift Campus Dalsland	+ 325 tkr
Medlemsavgift Kommunakademien i Väst	+ 130 tkr
Funktionsrätt Vänersborg	+ 150 tkr
Förfogandeanslaget, samlingsförvaltning med VGR (1 100 tkr)	+ 400 tkr

Sammanfattning av förfogandeanslaget:

Socialt förebyggande och trygghetsskapande insatser	3 000 tkr
Leva projekt	50 tkr
Anpassad gymnasieskola/gymnasiesärskola	4 000 tkr
Förfogandeanslaget, samlingsförvaltning med VGR	400 tkr
Återstår ospecificerat av förfogandeanslaget	8 469 tkr

Kommunfullmäktige 2 487 tkr

Budget för 2022 var 2 473 tkr och anvisad budgetram för 2023 var 2 487 tkr

Revisionen 1 531 tkr

Budget för 2022 var 1612 tkr och anvisad budget för 2023 var 1531 tkr

Investeringsbudget

Justeringar Samhällsbyggnadsnämnden

Beläggning underhåll 17 000 tkr/år (en ökning med 13 000 tkr i fyra år)

Därefter 7 000 tkr/år (då totalt 11 000 tkr/år)

Nya GC-vägar flyttas till 2025 och framåt

Resultatbudget 2023-2025

Resultatbudget, mnkr	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Verksamhetens nettodriftskostnader	-2 421	-2 561	-2 708	-2 768	-2 843
Avskrivningar	-109	-111	-114	-117	-119
Verksamhetens nettokostnader	-2 530	-2 672	-2 822	-2 884	-2 962
Skatteintäkter	1 910	1 950	2 061	2 137	2 214
Generella statsbidrag och utjämning	804	769	794	813	821
Verksamhetens resultat	184	47	32	66	73
Finansiella intäkter	6	6	6	6	6
Finansiella kostnader	-5	-13	-20	-22	-26
Resultat före extraordinära poster	185	40	18	50	53
Extraordinära poster	0	0	0	0	0
Årets resultat	185	40	18	50	53

Investerings- och exploateringsbudget 2023-2025

Förslaget till investeringsbudget 2023-2025 är i enlighet med KS ordförandes förslag med justeringar (inom parentes) enligt följande:

Justeringar av investerings- och exploateringsplan	2023	2024	2025
- Beläggning underhåll gator	17 000 (+6 000)	17 000 (+6 000)	17 000 (+6 000)
- Nya GC-vägar flyttas till 2025 och framåt	0 (-500)	0 (-7 400)	500 (-2 900)

Förslag till investerings- och exploateringsplan 2023-2025

År	2023	2024	2025	S:a
Mnkr	496,9	432,1	310,8	1 239,8

Budget 2023 kkr

Nämnd	Vad	Prioriteringar	
		Bennys	KD
Socialnämnden	Mini-Maria	700	700
	Remöblera	500	500
	Höjd internränta	714	714
	Försörjningsstöd		6 000
		1 914	7 914
Barn- och Utbildningsnämnden	Höjd internränta	2 141	2 141
	Ökad vistelse förskola 20h/vecka	8 000	8 000
	Arbetskläder förskola/fritidsh.	2 300	2 300
			0
		12 441	12 441
Samhällsbyggnadsnämnden	Höjd internränta	508	508
	Kap. kostnad (exploatering)	400	400
	Ökad driftskostnad gator	110	110
		1 018	1 018
Kultur- och Fritidsnämnden	Höjd internränta	825	825
	Frändevi IP	200	200
	Gymnasiehallen	100	100
	Verksamh. anpassningar	100	100
	Verksamh. System Musik o K.	100	100

	Avgiftsfri Musik- och Kultursk.	1 750	1 750
	Bidrag till Fritidsgård för döva	85	85
		<u>3 160</u>	<u>3 160</u>
Byggnadsnämnden	Höjd internränta	46	46
	Utv.Ledare, del av tjänst (2/3)	467	467
	Karta GIS	0	700
	Digitalisering av analoga detaljplaner	0	600
		<u>513</u>	<u>1 813</u>
Miljö- och Hälsoskyddsnämnden	Höjd internränta	20	20
	Utv. Ledare, del av tjänst (1/3)	233	233
	Måluppfyllelse (utföra grund- uppdrag, uppnå lokala miljömål)	0	1 200
		<u>253</u>	<u>1 453</u>
Överförmyndarnämnden		<u>0</u>	<u>0</u>
		0	0
Kommunfullmäktige		<u>0</u>	<u>0</u>
		0	0
Valnämnden		<u>0</u>	<u>0</u>
		0	0

Revisionen		0	0
		0	0
Kommunstyrelsen	Höjd internränta	142	142
	Fler IT-licenser	1 500	1 500
	Medl. Avgift Kommunakademi väst	130	130
	Funktionsrätt Vänersborg	150	150
	Utök. Verksamhetsbidr. Vattenpalatset	1 000	1 000
	Medl. Avgift Campus Dalsland	325	325
		3 247	3 247
Förfogandeanslag Kommunstyrelsen	Soc. Förebyggande och trygghetsskapar	3 000	3 000
	Leva-projekt	50	50
	Anpassad gymnasie-/gymnasiesärskola	4 000	4 000
	Samlingsförvaltning VGR (1 100 kkr)	400	400
		0	0
		7 450	7 450
	Totalt förfogandeanslag	15 919	
	Återstående	8 469	
		KSO	KD
		22 546	31 046

Förslag KD	Förslag KSO	Anvisad ram 2023	Budget 2022
1 059 675	1 053 675	1 051 761	1 066 611
6 000			
897 783	897 783	885 342	870 907
0			
82 932	82 932	81 914	81 855
0			
121 216	121 216	118 056	116 787

0

18 962

17 662

17 149

18 069

1 300

11 304

10 104

9 851

9 974

1 200

5 477

5 477

5 477

5 499

0

2 487

2 487

2 487

2 473

0

698

698

698

1 668

0

1 531
0

1 531

1 531

1 612

432 542

432 542

429 295

424 147

0

KD utöver KSO's förslag

8 500